

Akit a zene éltetett – Fricsay 100

Könyvbemutató: 2014. október 30. 17h 30' Operaház, Székely Bertalan terem

Ha van magyar karmester, aki megérdemli az újrafelfedezést, akkor az idén 100 éve született Fricsay Ferenc (Budapest, 1914. VIII. 9. – Basel, 1963. II. 20.) mindenképpen közéjük tartozik. Igazságtalanul kevés idő – mindössze negyvennyolc év – jutott számára, s ebből csak négyet, 1945 és 1949 között töltött a fővárosban, mint az Operaház és a Székesfővárosi Zenekar dirigense. Fricsay Ferenc pályáját egészen fiatalon, Szegeden kezdte, mint a helyi katonazenekar és a Filharmonikusok vezetője. A tíz éves tapasztalatszerzést követően, a világháború után került Budapestre, majd 1947-ben a Salzburgi Ünnepi Játékokon robbant be a nemzetközi zenei életbe, Gottfried von Einem *Danton halála* című operájának ősbemutatójával. Pályáját ezután semmi sem állíthatta meg: 1949-től a berlini opera és a RIAS zenekar vezetője, 1952-től utazó karmester (Nyugat-Európa nagyvárosain kívül eljutott Észak- és Dél-Amerikába, valamint Izraelbe is), 1956 és 1958 között a Bayerische Staatsoper főzeneigazgatója volt. Karrierjét tragikus betegség törte ketté, mely korai halálához vezetett.

Fricsay Ferenc azokban az években volt hazájától távol, amikor a vasfüggöny a határokra nehezedett, így pályájáról nem igazán értesült a hazai közönség. Számptalan lemezfelvétele azonban ma is, a világ bármely táján időtálló bizonyítéka karmesteri nagyságának. Neki köszönhető, hogy a Deutsche Grammophon Gesellschaft a vezető kiadók közé került, a II. világháború után szinte a teljes klasszikus repertoárt Fricsayval rögzítették. Születésének centenáriuma az összes felvételét ismét megjelentetik.

A karmester rengeteget tett két kedvenc magyar zeneszerzője, Bartók Béla és Kodály Zoltán életművének nemzetközi megismeréséért. Nemcsak saját zenekaraival játszotta kompozícióikat, hanem vendégszerepléseire is szinte kivétel nélkül magával vitte műveiket. Ő vezényelte *A kékszakállú herceg vára* olasz és svéd, a *Psalmus Hungaricus* bécsi és a *Háry János* olasz bemutatóját. Luzernben ő mutatta be Kodály utolsó művét, a *Szimfóniát*

Fricsay távol a hazájától arra is mindig nagy gondot fordított, hogy magyar muzsikusok vegyék körbe. Talán legközelebbi barátja Palló Imre volt, a karmester mentora, Elsa Schiller a Zeneakadémián végzett. Gyakran koncertezett Fischer Annie-val és Anda Gézával, Münchenbe szerződtette Takács Paulát és Simándy Józsefet, elindította Vásáry Tamás és Kulka János karrierjét.

A könyv az alábbi részekből áll:

- Akit a zene éltetett – Karczag Márton
- Két visszaemlékezés (Csobádi Péter – Fricsay 91 éves titkára, és Palló Imre karmester)
- Fricsay lemeznapló – Ókovács Szilveszter kommentjei Fricsay lemezeihez
- teljes hanglemezelista
- teljes koncert és operaelőadás lista – összeállította: Karczag Márton